

Δεν υπάρχει δεν θέλω, υπάρχει δεν Podemos

Του Άρη Χατζηστεφάνου

Ηταν 29 Μαΐου του 2011 όταν ορισμένα μέλη του κινήματος των Ισπανών «αγανακτισμένων» μάς κάλεσαν στη Βαρκελώνη για να παρουσιάσουμε το ντοκιμαντέρ Debtocracy και να μιλήσουμε μπροστά σε χιλιάδες συγκεντρωμένους. Ενώ η ομιλία βρισκόταν σε εξέλιξη, τα τηλέφωνα των συντονιστών πήραν φωτιά: η πλατεία Συντάγματος στην Αθήνα είχε γεμίσει ασφυκτικά και αρκετοί από τους Έλληνες αγανακτισμένους ζητούσαν πληροφορίες για το πώς να οργανώσουν λαϊκές συνελεύσεις, πώς να θέτουν προτάσεις σε ψηφοφορία κτλ. Σχεδόν τέσσερα χρόνια αργότερα, οι Έλληνες αγανακτισμένοι αποτελούν μια μακρινή και παρεξηγημένη ανάμνηση, ενώ στην Ισπανία το κόμμα Podemos (Μπορούμε) εμφανίζεται πρώτο στις δημοσκοπήσεις και (πολύ) θεωρητικά διεκδικεί την εξουσία.

Δεν συμφωνώ σε καμία περίπτωση ότι το ελληνικό κίνημα των πλατειών γέννησε τη Χρυσή Αυγή – είτε στη κυδαία εκδοχή αυτής της θέσης, την οποία παρουσιάζει το πολιτικά ταπεινωμένο ΠΑ-ΣΟΚ, είτε στην πιο καλοπροαίρετη που ακούμε και από κομμάτια της Αριστεράς. Αντιθέτως, οι πλατείες προκάλεσαν τέτοιο τρόπο στην κυβέρνηση και την οικονομική ελίτ, που τις ανάγκασαν να καταφύγουν στο φασισμό επιχειρώντας να οικοδομήσουν ένα δεξιό μαζικό κίνημα. Η αντίδραση δηλαδή του συστήματος αποδεικνύει και την αποτελεσματικότητα που είχε τότε το κίνημα.

Υπάρχει όμως ένα και μοναδικό, αλλά δυστυχώς κυρίαρχο, χαρακτηριστικό που μοιράζεται η λαϊκιστική ακροδεξιά με τις ισπανικές πλατείες (και κατ' επέκταση με το Podemos): είναι η πεποίθηση των αγανακτισμένων ότι τα προβλήματά τους οφείλονται πρωτίστως στη διαφθορά των πολιτικών και ορισμένων στελεχών επιχειρήσεων. Πρό-

κειται γι' αυτό που οι Αμερικανοί αποκαλούν bad apple (χαλασμένο μήλο) όταν θέλουν να αποδείξουν ότι, αν απομακρύνουμε μερικούς κακόβουλους χρίστες από ένα σύστημα (π.χ μερικούς «άπλοστους χρηματιστές» από την αγορά) όλα θα λειτουργούν σωστά.

Το Podemos δεν προτάσσει τη σύγκρουση με τους θεσμούς της ΕΕ, που προκάλεσαν την κρίση, αλλά τη «δημοκρατική μεταρρύθμιση» τους. Με βάση τη λογική του, αν ο «φοροφυγάς» Γιούνκερ αντικατασταθεί από έναν πολιτικό σαν τον Τσίπρα, η ευρωζώνη θα πάψει να δημιουργεί ελλείματα στην περιφέρεια και πλεονάσματα στο κέντρο, η μη εκλεγμένη Κομισιόν θα αρχίσει να εργάζεται για τα συμφέροντα των λαών, και το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο θα πάψει να πολιορκείται από λομππίστες που προωθούν τα συμφέροντα των μεγαλύτερων πολυεθνικών του πλανήτη.

Το Podemos θέλει διατήρηση των επιχειρήσεων υπό δημόσιο έλεγχο αλλά όχι εθνικοποίηση στρατηγικών τομέων της οικονομίας, που θα μπορούσαν να λειτουργήσουν σαν ατμομηχανή της οικονομίας. Γι' αυτούς το φορολογικό σύστημα δεν πρέπει να έχει παραθυράκια (τύπου Λουξεμβούργου) αλλά ούτε και να αποτελέσει ένα εργαλείο για την αναδιανομή του πλούτου από τους λίγους στους πολλούς.

Θα αλλάξουν προς το καλύτερο τα πράγματα στο υποθετικό (και μάλλον απίθανο) σενάριο που το Podemos πάρει την εξουσία; Φυσικά και θα αλλάξουν. Είναι όμως αυτό αρκετό ή μήπως οι σοσιαλδημοκρατικού τύπου λύσεις είναι στη βάση τους επικίνδυνες;

Όταν ο αντίπαλός σου αισθάνεται τέτοια απειλή, ώστε να χρησιμοποιεί ακόμη και το εργαλείο του φασισμού για να σε αντιμετωπίσει, εσύ του απαντάς με ένα σοσιαλδημοκρατικό πρόγραμμα το οποίο ο ίδιος έχει ενσωματώσει εδώ και δεκαετίες;

Αν μη τι άλλο, όλοι γνωρίζουν –από τον πρώτο επαναστάτη του Μάη του '68 μέχρι τον τελευταίο πωλητή μεταχειρισμένων αυτοκινήτων– ότι πρέπει να ζητήσεις κάτι περισσότερο για να πάρεις το ελάχιστο που δικαιούσαι. Σε διαφορετική περίπτωση ίσως μια μέρα συνειδητοποιήσεις ότι κάτω από την παραλία... υπάρχει πεζοδρόμιο. ●